

Núria Andorrà

De seguida

entra en calor. Les galtes se li encenen d'un rosat madur i se li il·luminen els ulls blau cel, que guspiregen d'emoció. El serrell li cau cap endavant i li oculta mitja cara.

L'arribada a la Núria Andorrà va ser una d'aquelles casualitats inevitables. Fou el 22 de febrer de 2017 a la Fundació Tàpies en l'estrena de *Frec 3*, obra signada per Hèctor Parra i creada entre ell i el conjunt de músics improvisadors que Agustí Fernández havia seleccionat. Entre aquests músics es trobava una percussionista de cabells ros platí que, dies més tard i en resposta a la meua **crítica del concert**, m'envià un missatge que es convertí en un interessant intercanvi d'impressions entorn del concert. La metxa havia pres.

"¿Com un arriba a la música quan no té cap entorn musical?... El meu avi era pastor, els meus pares, supervivents, suposo. Amb 6 anys la professora de música els demanà una entrevista per dir-los que creia que m'haurien d'apuntar a música. Ella ho deia sobretot perquè cantava bé, que és el que es feia a classe. Em van apuntar a piano, però quan vaig entrar al conservatori i vaig veure els instruments de percussió vaig saber que jo volia fer allò".

S'aboca sobre

el tambor, acaricia la membrana amb les mans i les baquetes, o la copeja agressivament. L'esgarrapa amb estris afilats -¿no es trencarà?- i en treu sons profunds i estirats. Ja no és un tambor, s'ha convertit en una línia de so.

L'escola, el conservatori i la JONC conduïren la Núria a la primera promoció de l'ESMUC, una escola amb molt bones perspectives de futur, però encara en construcció. "Per això vaig marxar fora, on vaig trobar el que necessitava: un professor que tenia una classe amb una dotzena d'estudiants, dels quals també t'alimentes, i una orquestra. Vaig trobar un professor que era sensei -jo era Núria Chan- i que tenia molt clar com transmetre el coneixement i una manera de veure la vida a través de la música".

Els estudis en música contemporània –Stockhausen, Lachenmann, Xenakis– i el repertori orquestral formen el seu primer pòsitidiomàtic. La improvisació arriba més

tard, de l'interès per unir disciplines artístiques. *“Ser jo la creadora, cosa que mai m'havia plantejat abans, és fort. Passes per la improvisació com una assignatura que et dona recursos, però no com una disciplina més, que és el que està passant ara a Europa i a Barcelona. Hi ha concerts només d'improvisació”.*

La improvisació és el terreny que més còmodament trepitja la Núria, ja sigui en format de solo o al costat del nodrit grup de músics que formen una de les escenes més vibrants i menys conegudes de la ciutat de Barcelona. *“El que a mi em fa vibrar és que la música estigui viva i amb la improvisació em resulta més fàcil, perquè està passant en el moment i no et permet estar en un altre lloc. T'obliga a ser-hi. Un dels meus objectius quan surto a l'escenari és que la gent escolti. I crec que estic aprenent a captar si la gent està escoltant o no”.*

L'escolta i la mirada, dos elements del mateix procediment: estar obert i en contacte amb els altres. La mirada com a guia de l'orella, quan tanca els ulls, quan els entretanca i mira cap a baix, centrant tota l'atenció en l'orella.

La preparació d'un concert es fa a través de l'escolta. Hores d'assaig i proves a l'estudi, en l'estat d'amor-odi envers l'instrument propi de l'interpret: *“Moltes vegades només vaig a baix i toco. I va sorgint el que necessito. Com he començat? Amb un munt de materials. Doncs ara només n'agafo un i estic tota la sessió amb aquest, fins que li tregui la chicha. O n'agafo tres i faig una estructura i busco el màxim de figures diferents”.*

Una escolta que està present també en el moment de l'actuació, com a eina de relació i reacció: *“La improvisació és reacció. Jo ho relaciono amb l'escolta. És una escolta diferent, a partir de molts paràmetres. És com si tinguessis molts micros a tota la sala i la teva orella està viatjant. I aquesta escolta reacciona, però sense pensar, té presència pròpia i et marca necessitats”*.

És un llenguatge que es construeix en el moment. En la interacció amb ella mateixa i els materials que utilitza, amb els altres músics i amb el públic. I en la percepció de cada espectador, el qual crea, en temps real, significats per als diferents significants.

“La música és el meu llenguatge, amb el qual em puc expressar lliurement. Amb la paraula sempre hi ha malentesos”. Un llenguatge que, a través de la improvisació, ha trobat noves vies de comunicació i de relació. En la improvisació han confluït músics d'òrgens molt diversos amb una necessitat comuna: alliberar-se de l'encotillament de certs llenguatges excessivament acadèmizats. *“Ens vam trobar gent que veníem de llocs molt diferents amb necessitats molt comunes i que vam veure que unint-nos podíem alimentar-nos els uns als altres”*.

I posa de manifest, també, unes necessitats socials d'un abast més ampli, la resposta a un moment concret. *“Aquesta música podríem dir que és anàrquica. Tu pots tocar el que vulguis, però la música ha de funcionar, no pots anar en contra de la música ni del bé comú”*. Que ens retornen a una idea central, l'escolta: *“Moment social, moment polític, moment de desperta, de connexió, moment d'escoltar. Per què estic aquí? Escoltar-se a un mateix, escoltar el col·lectiu, escoltar les necessitats del planeta. Què estem fent?”*.

Textures, timbres, ritmes, intensitats... A les seves mans els diferents elements viuen en l'ambivalència: tan aviat són productors de so, com són suports o receptors.

“La percussió és un instrument infinit, amb la part bona i la part dolenta que això comporta. El primer set up que vaig muntar va ser gegant. Encara no tenia gaires eines i necessitava expandir-me. Això em feia perdre i, observant altres improvisadors, vaig reduir el set a un tambor. Per la necessitat de transport i per la necessitat de concretar el material. I encara hi va haver un altre aprofundiment. Me'n vaig anar de residència al Konvent.0 i em vaig endur només el que cabia al cotxe. Així que hi ha entre una part pràctica i una altra de necessitat”.

El darrer disc de la Núria es titula *Kokoro* (Sirulita Records, 2018). Aquí s'enfronta al solo i a la limitació que suposa poder interaccionar només amb si mateixa. *“¿És improvisació quan estàs sol? Perquè la improvisació és la reacció. Aquest element és el que em retroalimenta, estar allà a veure què fa un i què puc fer jo amb allò. En el solo puc fer el que vull, i això vol dir que tot és responsabilitat meva. En aquest sentit, m'ha costat molt trobar elements de*

relació, com l'acústica o el so del públic. Faig meu el so de l'ambient, perquè sempre hi ha sons: el so dels peus del públic, el so de la sala, d'algun focus o inclús la pròpia sensació física d'aquell moment, la respiració si estic més nerviosa".

Finalment, fa
un cop i ho atura tot, ho canvia tot i ho porta a una altra banda.